

Vtisi obiskovalcev učnih ur

Učne ure zgodovine v Slovenskem šolskem muzeju

Frustracija je kompleksno čustveno stanje, ki ga začutimo ob srečanju z ovirami. Ta članek pa govori o muzeju, ki nas lahko frustrira zaradi svojega dobrega dela.

Za nekatere je frustracija prometna gneča, za druge služba, zame pa Slovenski šolski muzej. Nimam namena delati slabe reklame nekemu muzeju, nasprotno, želim ga pohvaliti. Če izhajam iz enega od osnovnih principov dela z muzejskimi obiskovalci – doživljanje in čustvovanje (pozitivno ali negativno), želim čestitati muzeju za doseg tega principa. V tem primeru bomo doživljanje izenačili s frustracijo oziroma s čustvom strahu.

Marca leta 2018 sem v Ljubljani sodeloval na konferenci *Muzeji in šole*. Po koncu vseh predavanj je sledil neformalni del konference – ogled mesta in njegovih znamenitosti. Med njimi je bil tudi Slovenski šolski muzej. Ob sodelovanju zaposlenih smo si ogledali muzej in se seznanili z njegovim delom. Za mojo zgodbo je bilo pomembnejše nadaljevanje obiska, in sicer doživljanje, ki ga do tedaj nisem izkusil in je name naredil močan vtis.

Nisem vedel, kaj lahko pričakujem, nekaj zaradi jezikovne ovire (prvič sem bil v Sloveniji in bil obkrožen z množico, ki je govorila slovensko), nekaj zaradi sproščenega vzdušja, ki v ničemer ni nakazovalo, kaj sledi. Pristrčnemu pozdravu muzealke je sledilo pojasnilo o dogajanju, prošnja, naj si nadenemo otroška oblačila za v šolo in se v učilnici posedemo v klopi. Učilnica predstavlja avtentični šolski prostor z začetka 20. stoletja s šolskimi klopmi, ki so imele pult za pisanje povezan s sedežem, tablo, edukativnimi posterji (tradicionalno: stenski učnimi slikami), omarami, šolskimi učili in nagačenimi živalmi. Prostor sem vsaj delno prepoznal, ker muzej, v katerem sem zaposlen, hrani zbirko šolskih učil iz časa Avstro-Ogrske. A ta prednost mi ni bila v pomoč. Povsem slučajno sem sedel v zadnjo klop. K meni je prisedel mlad slovenski kolega, s katerim nisva med uro spregovorila niti besede. *Učenci* smo se posedli v klopi, se smejali in fotografirali z mobilnimi telefoni. Naenkrat pa je bilo smeha in zabave konec.

V učilnico je vstopila učiteljica iz *onega obdobja* v obleki po modi preteklega časa, z visoko spetimi lasmi in očali, brez nasmeha na licih (taka je ostala do konca ure) in s šibo v roki.

Od tistega trenutka se je pričela moja frustracija, pospremljena z veliko strahu; star sem štirideset let, v muzeju sem in se bojim! Učiteljica govori nekaj v slovenskem jeziku, nagovarja razred, kliče dežurna učenca, ki opravi svoje naloge, seznanil nas z vsebino ure (domača mačka), predava snov in zastavlja naloge. Situacija se mi je zazdela grozljiva; kot da me je zajelo vzdušje filmske grozljivke: temna učilnica, stroga, skoraj nerazumljiva učiteljica, delam, kar delajo drugi učenci, sedim v zadnji klopi, kot da sem repetent, sošolec ob meni mi ne pomaga, še pogleda me ne. Učiteljica je občasno klicala učence, da preberejo

Frustracija na učni uri Domača mačka (SŠM, fototeka, foto: Urška Boljkovac).

odlomke o domači mački. Prišla je tudi do zadnje klopi in me poklicala. Neprepričljivo sem prebral del besedila v slovensko-srbskem jeziku z veliko napakami, ne da bi razumel, kaj je napisano. Dobil sem vtis, da je bila učiteljica nezadovoljna. Ura se je zaključila, udeleženci programa smo zapustili učilnico in učiteljica je spet postala nasmejana izvajalka muzejskih učnih ur.

Zakaj Učne ure zgodovine? Program Učne ure naših babic in dedkov je odličen primer, kako naj se izvaja edukacija v muzeju. Z igro vlog učiteljice in učencev, s participativnim teatrom, v katerem so vsi udeleženci aktivni, se ustvari avtentično vzdušje in intenzivna komunikacija med osebo, ki igra, in obiskovalci. Učiteljičina demonstracija je prepričljiva, obvlada vsebino, ki jo predstavlja, vzdržuje pozornost. Na drugi strani ima udeleženec (učenec) občutek, da je del ure, da je *ujet* in da je sodelovanje več kot zaželeno. Ura je čudovit primer, kako današnjim otrokom in mladini pričarati šolsko vzdušje pred enim stoletjem. Na mene, muzejskega pedagoga, je ta program deloval motivacijsko za implementacijo te metodologije v muzej, v katerem sem zaposlen.

Leto kasneje sem na konferenci na Ptujju srečal muzealko, pristopil k njej in ji rekel: »Moram vam povedati tole: vi ste moja nočna mora.« Zvedel sem, da ji je ime Taja, in spoznal, da je prijetna oseba. Med nama ni več napetosti, nasprotno, začela sva ciklus uspešnega sodelovanja. Zahvaljujem se Slovenskemu šolskemu muzeju za opisano doživetje.

Dragan Kiurski, muzejski pedagog Narodnega muzeja Kikinda,
predsednik sekcije muzejskih pedagogov v Muzejskem društvu Srbije

Prevedla: Ljiljana Šuštar